

**Uchwała Nr V/50/2007
Rady Miejskiej w Będzinie
z dnia 26 lutego 2007 roku**

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z realizacji uchwały Nr XLIX/551/2005 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 29 grudnia 2005 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Z 2001 roku Dz.U. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z 2002 roku Dz. U. Nr 147 poz. 1231 z późniejszymi zmianami)

**Rada Miejska w Będzinie
uchwała:**

§ 1

Przyjąć sprawozdanie z realizacji uchwały Nr XLIX/551/2005 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 29 grudnia 2005 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Będzinie**

mgr Waldemar Szydło

adwokat
Andrzej Konieczko

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity z 2002 roku Dz. U. Nr 147 poz. 1231 z późniejszymi zmianami) nakłada na gminę obowiązek corocznego przyjmowania miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art.4¹ ust.2).

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2006 roku – przyjętego uchwałą Nr XLIX/551/2005 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 29 grudnia 2005 roku - jest dokumentem przedstawiającym wykonanie ustawowego obowiązku nałożonego na gminę.

W związku z powyższym należy podjąć uchwały jak w sentencji.

NACZELNIK
Wydziału Spraw Obywatelskich

mgr Zofia Muształerek

SO.VIII.0051-2/07

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr XLIX/551/2005 w dniu 29 grudnia 2005 roku i określił cele, metody i zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Realizacja zadań była opiniowana i koordynowana przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, składającą się z 17 członków. Na przestrzeni 2006 roku członkowie Komisji działali zgodnie z Regulaminem, przyjętym przez Prezydenta Miasta Będzina Zarządzeniem Nr 0151/469/2005 z dnia 14 listopada 2005 roku – w dwóch Podkomisjach. Ogółem były 3 posiedzenia Komisji w pełnym składzie oraz 45 posiedzeń Podkomisji.

Pierwsza Podkomisja zajmująca się opiniowaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, odbyła łącznie 29 wyjazdów. W ich trakcie wydano 124 postanowienia o spełnieniu przez lokal wszystkich warunków i zasad wymaganych do sprzedaży alkoholu. Z tego 78 postanowień dotyczyło sklepów detalicznych, a 46 punktów gastronomicznych.

Druga Podkomisja - przeprowadzająca rozmowy motywująco-interwencyjne z osobami nadużywającymi alkohol - wezwwała w trakcie swoich 16 posiedzeń 234 osoby, w tym 199 mężczyzn. Po raz pierwszy wezwanych na rozmowy było 139 osób. W stosunku do 2005 roku liczba osób uczestniczących w posiedzeniach Podkomisji nie uległa zmianie.

Na wniosek Podkomisji na badania do biegłego psychologa klinicznego i biegłego psychiatry, orzekających o stopniu uzależnienia od alkoholu, skierowano 100 osób, tj. o 24 więcej niż rok wcześniej. Z tego sporządzonych zostało 88 opinii przez psychologa oraz 94 przez psychiatrę. U czterech osób, spośród wszystkich przebadanych nie stwierdzono uzależnienia od alkoholu.

Łącznie biegli otrzymali wynagrodzenie w wysokości 21 960 złotych.

Ponadto Podkomisja skierowała do Sądu Rejonowego 79 wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, w tym 3 o zmianę postanowienia Sądu, dotyczącego formy leczenia z ambulatoryjnego na stacjonarne. Z tytułu przekazanych wniosków, dokonano opłaty sądowej w wysokości 2 840 złotych.

Przekazanych zostało także 15 wniosków do Prokuratury Rejonowej w sprawie znęcania się nad rodziną i 10 wniosków do Sądu Rodzinnego, celem rozeznania sytuacji małoletnich dzieci..

17 osobom ustalono termin leczenia w wojewódzkich ośrodkach uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu (10 osobom w Gorzycach, 1 osobie w Parzymiechach i 5 kobietom w Rybniku).

Na przestrzeni ostatnich czterech lat dwukrotnie wzrosła liczba spraw kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Systematycznie wzrasta liczba osób, po raz pierwszy objętych postępowaniem Komisji oraz skierowanych na badania do biegłych. Widoczny jest wzrost liczby wniosków składanych do Sądu Rejonowego w Będzinie, w związku z leczeniem odwykowym. Prezentuje to poniższa tabela:

Dane dotyczące Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				
	2003	2004	2005	2006
ilość wniosków kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	104	192	234	234
w tym po raz pierwszy	-	86	119	139
ilość osób skierowanych na badania do biegłych	-	67	76	100
ilość wniosków kierowanych do Sądu Rejonowego w sprawie leczenia odwykowego	55	41	67	79

źródło: Referat Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Będzinie

W minionym roku, co trzecia osoba zgłoszona do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, skierowana została do Sądu na leczenie odwykowe. Pozostałe osoby zadeklarowały podjęcie leczenia na własną rękę, bądź w ogóle nie były wzywane na posiedzenie komisji, ponieważ wnioskodawca wniosku wycofał go lub czasowo zawiesił. Były też takie osoby - wezwane przez Komisję, u których powtórnie przeprowadzono rozeznanie aktualnej sytuacji, po czym sprawa została umorzona ze względu na trwającą terapię i poprawę zachowania.

Za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie otrzymali wynagrodzenie w wysokości 6 640 złotych wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń tj. 1 411 złotych.

W ramach pierwszego celu - ujętego w Miejskim Programie na 2006 rok, realizowane były zadania dotyczące zmniejszania ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.

Najważniejszym z nich było prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci pochodzących ze środowisk dotkniętych alkoholizmem. W minionym roku działało na terenie miasta 11 grup socjoterapeutycznych, przy Szkole Podstawowej Nr 4, Nr 6, Nr 8, Nr 10, Nr 11, Miejskim Zespole Szkół Nr 2, Nr 3, Nr 4, Gimnazjum Nr 1 i Nr 3. Zgodnie z Programem uruchomiona została druga grupa socjoterapeutyczna w Miejskim Zespole Szkół nr 4 – tym razem adresowana do gimnazjalistów. Zwiększeniu uległa ilość uczniów objętych stałą pomocą wychowawczą i terapeutyczną. W sumie w 74 dwugodzinnych spotkaniach uczestniczyło 110 dzieci. Zajęcia prowadzone były przez 23 wykwalifikowanych w tym zakresie pedagogów, którzy otrzymali z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 74 650 złotych. Pokryty został kwotą 1 600 złotych koszt kursu socjoterapeutycznego dla nauczyciela z Miejskiego Zespołu Szkół Nr 4, po raz pierwszy prowadzącego zajęcia w nowoutworzonej grupie socjoterapeutycznej.

Na podstawie zawartych pomiędzy gminą a szkołami porozumień zajęcia socjoterapeutyczne odbywały się zgodnie z autorskimi programami rozwojowo-terapeutycznymi, opracowanymi na podstawie indywidualnych diagnoz dzieci. Miała miejsce praca w kontakcie indywidualnym z dzieckiem oraz rodziną w zakresie podejmowania prób rozwiązywania problemów rodziny. W ramach zajęć uczniowie byli dożywiani. Na ten cel wydatkowano kwotę 18 967 złotych. Dodatkowo zakupione zostały dzieciom materiały plastyczne za 3 321 złotych i książki edukacyjne za 1 063 złote. Dzieci wzięły udział w wycieczkach do kina i teatru, za łączną kwotę 3 352 złotych.

Dla pedagogów szkolnych prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne zakupiono roczną prenumeratę czasopism „Remedium” i „Niebieska Linia”. Wydano na ten cel 2 100 złotych.

Oprócz grup socjoterapeutycznych, gwarantujących dzieciom zagospodarowanie czasu wolnego, działały na terenie miasta także świetlice socjoterapeutyczne, adresowane do dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. W sumie na terenie miasta funkcjonowało siedem świetlic, z tego pięć prowadzonych było przez organizacje pozarządowe, takie jak: Parafia Św. Trójcy, Parafia Św. Jana Chrzciciela, Stowarzyszenie Dzieciom Będzina, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci i Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. Dwie pozostałe świetlice, czyli Miejska Świetlica Środowiskowa oraz powiatowy Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie są placówkami samorządowymi.

W ramach zajęć świetlicowych dzieci korzystały z dożywiania, pomocy w nauce, uczestniczyły w zajęciach rozwojowych. Miały zapewnią opiekę w godzinach popołudniowych, poprzez: organizację czasu wolnego w godzinach pozalekcyjnych,

rozwijanie zainteresowań, kształtowanie postaw prospołecznych oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych.

Na przestrzeni ubiegłego roku 175 dzieci skorzystało m.in.: z zajęć korekcyjnych, nauki języka niemieckiego i angielskiego, zajęć wyrównawczych z matematyki i języka polskiego, zajęć informatycznych, plastycznych i sportowych.

W minionym roku, gmina wsparła finansowo trzy świetlice, prowadzone przez organizacje pozarządowe tj. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Parafię Św. Trójcy i Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne. Otrzymały one w wyniku ogłoszonego przez Prezydenta Miasta Będzina konkursu i zawartych na tej podstawie umów dotacje, w łącznej wysokości 13 000 złotych. Koszt ogłoszeń prasowych, związanych z przeprowadzeniem konkursu wyniósł 970 złotych. W trakcie realizacji zadania pn. „Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta Będzina”, skontrolowane zostały wszystkie świetlice pozarządowe, dotowane przez gminę. W wyniku podjętych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w wykonywaniu zadania przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. Z tego tytułu, stowarzyszenie zobligowane zostało do zwrotu części dotacji w kwocie 1 518 złotych.

Jednocześnie gmina finansowała działalność Miejskiej Świetlicy Środowiskowej. W ramach prowadzonych zajęć, realizowano program wychowawczy z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia. Do świetlicy uczęszczało 40 dzieci sprawiających trudności dydaktyczne i wychowawcze, bądź których rodzina była w ciężkiej sytuacji materialnej i rodzinnej. Łączny koszt dofinansowania świetlicy wyniósł 164 707 złotych, w tym z funduszu na przeciwdziałanie alkoholizmowi 70 130 złotych. Największy odsetek środków alkoholowych tj. 45 755 złotych wydatkowany został na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników świetlicy. Dodatkowo 1 976 złotych przeznaczono na odpis Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na przygotowanie posiłków dla dzieci, wydano w sumie 17 000 złotych. Na zakup materiałów piśmiennych i dydaktycznych, potrzebnych do prowadzenia zajęć zapewniono środki w wysokości 3 529 złotych. Na pokrycie kosztów udziału w wycieczkach wydano 1 870 złotych.

Równolegle wspierane były działania profilaktyczne, służące rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu. Adresowane one były do wszystkich uczniów, nie tylko pochodzących ze środowiska dotkniętego alkoholizmem. Gmina Będzin po raz piąty zgłosiła swój akces do udziału w ogólnopolskiej akcji pn. „Zachowaj trzeźwy umysł”. Celem

kampanii było przekazywanie młodym ludziom, że wybór między sięganiem po alkohol a konstruktywnymi sposobami spędzania wolnego czasu jest niezwykle ważny. W związku z tą akcją w prawie wszystkich będzińskich placówkach szkolnych odbywały się festyny i zawody sportowe. Promowany był sport jako dobra alternatywa dla zachowań ryzykownych i jako ilustracja ważnych życiowych prawd o opłacalności każdego wysiłku i umiejętności radzenia sobie z sukcesem i porażką. Odbył się, zorganizowany przez Gimnazjum Nr 3 marsz profilaktyczny przeciwko używkom. Dla celów kampanii zakupiono za kwotę 1 220 złotych materiały edukacyjne w postaci ulotek. Za udział w konkursach i nadesłanie najciekawszych prac 10 uczniów oraz trzy klasy z będzińskich szkół podstawowych i gimnazjów otrzymało od ogólnopolskiego Stowarzyszenia Producentów i Dziennikarzy Radiowych dyplomy oraz atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Wzorem lat poprzednich, w ramach promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, dofinansowana została budowa kompleksu boisk sportowych. Oddane zostało boisko przy Miejskim Zespole Szkół Nr 3. Wydano na ten cel 231 848 złotych.

Integralnym elementem całorocznej pracy z dziećmi było dofinansowanie wyjazdu na letnie kolonie socjoterapeutyczne. Przyczyniły się one do: poprawy stanu zdrowia somatycznego, sprawności ruchowej i psychicznej dzieci, udoskonalenia umiejętności radzenia sobie z wykonywaniem czynności dnia codziennego, poszerzenia zasobów orientacyjno-poznawczych, zwłaszcza w zakresie rozumienia siebie, zjawisk otaczającego świata, komunikowania się i efektywnego współdziałania z otoczeniem, rozwoju zainteresowania aktywnym stylem życia i możliwościami organizowania swego czasu wolnego, rozbudzania motywacji integracyjnych, altruistycznych i pomocowych.

W ubiegłorocznej „Akcji Lato” wzięło udział 229 dzieci, z tego:

- 119 dzieci wyjechało na kolonie organizowane przez Stowarzyszenie Dzieciom Będzina do Dąbek nad morzem,
- 50 dzieci uczestniczyło w kolonii w Gdyni, zorganizowanej przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej,
- 20 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 4 wyjechało do Dąbek,
- 40 dzieci z Miejskiej Świetlicy Środowiskowej przebywało na kolonii w Jastrzębiej Górze.

Jednocześnie w ramach dotacji, przekazanej Starostwu Powiatowemu w Będzinie, z kolonii socjoterapeutycznych skorzystało dodatkowo 41 dzieci, z tego 22 podopiecznych Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie uczestniczyło w kolonii w Rymanowie Zdroju, a 19 dzieci z Domu Dziecka w Sarnowie wyjechało na kolonie do Załęcza Wielkiego.

Uczestnicy kolonii wytypowani zostali przez pedagogów i dyrektorów szkół, przy jednoczesnym potwierdzeniu ich trudnej sytuacji rodzinno-bytowej przez pracownika socjalnego.

Ogólny koszt dofinansowania ubiegłorocznych kolonii wyniósł 162 061 złotych, w tym: 72 000 złotych otrzymało Stowarzyszenie Dzieciom Będzina, 30 000 złotych Caritas Diecezji Sosnowieckiej, 40 061 złotych stanowił koszt kolonii zorganizowanych przez gminę dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 4 i podopiecznych Miejskiej Świetlicy Środowiskowej, 20 000 złotych otrzymało Starostwo Powiatowe w Będzinie.

W kwocie tej dzieci miały zapewniony pobyt z wyżywieniem, transport, opiekę medyczną oraz realizację programu profilaktycznego.

Porównując liczbę uczestników kolonii, w ubiegłorocznym wyjeździe wzięło udział o 45 dzieci mniej, niż w roku 2005. Zmniejszenie liczby dzieci, spowodowane zostało wzrostem cen rynkowych od jednego skierowania kolonijnego, przy jednoczesnym utrzymaniu na tym samym poziomie, wysokości środków przewidzianych na to zadanie.

Dążąc do eliminowania możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie, w minionym roku zorganizowane zostało szkolenie ze sprzedawcami i właścicielami punktów sprzedających napoje alkoholowe. W spotkaniu uczestniczyło ogółem 41 przedsiębiorców. Zostali oni pouczeni o bezwzględnym zakazie podawania i sprzedawania alkoholu dzieciom i młodzieży przed 18 rokiem życia. Każdego roku na takie spotkania przychodzi prawie taka sama liczba przedsiębiorców, stanowią oni 21% ogółu wszystkich zainteresowanych.

Realizując zadanie zmierzające do zapewnienia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu, podejmowane były działania w oparciu o drugi z przyjętych celów tj. **zmniejszanie degradacji psychofizycznej osób uzależnionych i ich rodzin.**

W ramach wspierania działalności środowisk wzajemnej pomocy osób uzależnionych, ogłoszony został przez Prezydenta Miasta Będzina konkurs otwarty na realizację zadania pn. „Przeciwdziałanie alkoholizmowi, krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na

osoby nadużywające alkoholu oraz udzielenie pomocy osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy domowej”. Realizatorem powyższego zadania został Klub Abstynenta „Znicz”, który otrzymał dotację w wysokości 12 000 złotych. Na mocy podpisanej umowy stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie obejmujące: koszt zakupu szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, wynagrodzenie za prowadzenie zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla psychologów, pedagogów i terapeutów oraz koszty związane z opłatami telefonicznymi, energią elektryczną i zakupem wyposażenia. Klub zrealizował na podstawie umowy dwa programy terapeutyczne: „Żyj trzeźwo” i „Zdrowa moc”. W ramach pierwszego programu prowadzona była „pomoc dla samopomocy” i „pomoc profesjonalna”. Ta pierwsza świadczona była: dwa razy w tygodniu po dwie i pół godziny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, raz w tygodniu po półtorej godziny dla osób uzależnionych od narkotyków, raz w tygodniu w postaci spotkania integracyjnego społeczności klubowej i pięć razy w tygodniu jako poradnictwo indywidualne i telefoniczne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. „Pomoc profesjonalna” odbywała się w formie terapii dla kobiet uzależnionych i współuzależnionych oraz szkolenia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Program „Zdrowa moc” realizowany był poprzez psychologiczne poradnictwo i terapię indywidualną dla osób uwikłanych w przemoc domową i terapię grupową dla kobiet doświadczających przemocy.

Na przestrzeni ubiegłego roku w programach uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu uczestniczyło w sumie 49 osób.

Klub z otrzymanej dotacji nie wykorzystał kwoty 79,63 złotych, którą zgodnie z zapisem umowy zwrócił na konto gminy.

W minionym roku pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, świadczyły także funkcjonujące na terenie miasta Punkty Konsultacyjno-Informacyjne. Zwiększeniu uległa dostępność świadczonej pomocy, poprzez uruchomienie kolejnego punktu, tym razem przy ulicy 11 Listopada 1, w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zwiększył się także zakres niesionej pomocy, oprócz bezpłatnych porad prawnych, udzielane były też porady psychologiczne. W sumie z pomocy prawnej skorzystało 350 osób, którym udzielono 1 382 porad, a ze wsparcia psychologicznego 151 osób. Udzielający pomocy prawnik i psycholog otrzymali za swoją pracę wynagrodzenie w łącznej wysokości 5 560 złotych. Pokryto kwotą 78 złotych koszt dorobienia kluczy dla drugiej osoby zatrudnionej w punktach.

W stosunku do 2005 roku nastąpił - zgodnie z przyjętym wskaźnikiem, wzrost dostępności prawnej i terapeutycznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Konsekwentnie od lat trwa współpraca gminy z placówkami leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym, jak i stacjonarnym. Niestety, w ubiegłym roku dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w Będzinie tj. Centrum Medyczne „MEDIPOL” oraz „Syberka” nie zawarły kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia zdrowotne osobom uzależnionym od alkoholu. Zmniejszyła się zatem dostępność do tych usług oraz liczba osób podejmujących leczenie odwykowe w systemie ambulatoryjnym. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił 26% spadek liczby osób leczących się ambulatoryjnie.

Z leczenia niestacjonarnego skorzystały w sumie 424 osoby, z tego:

- w Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Pro Salute” – Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Będzinie - 90 osób, w tym 14 kobiet,
- w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Medyk” w Będzinie – 217 osób, w tym 47 kobiet,
- w Miejskim Ośrodku Psychoterapii i Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Sosnowcu – 74 osoby, w tym 28 kobiet,
- w Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu w Dąbrowie Górniczej – 19 osób, w tym 8 kobiet,
- w Centrum Psychiatrii w Katowicach – Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu – 24 osoby.

W placówkach leczenia stacjonarnego podjęło leczenie ogółem 35 mieszkańców Będzina, w tym 3 zobowiązanych do tego przez Sąd. W Ośrodku Terapii Uzależnień od Alkoholu w Parzymiechach przebywało 12 osób, z czego 2 to kobiety, w Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Katowicach 1 osoba, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku 8 osób, a w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia w Gorzycach 14 osób. Wszyscy oni przeszli podstawowy program terapii.

W porównaniu do 2005 roku nastąpił 17% wzrost liczby mieszkańców, którzy podjęli leczenie w systemie zamkniętym.

Z informacji otrzymanych z Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie wynika, iż w 2006 roku w związku z nadużywaniem alkoholu hospitalizowanych

było w sumie 70 osób dorosłych, w tym 8 kobiet. W związku z nadużywaniem innych niż alkohol substancji psychoaktywnych w szpitalu leczonych było 25 osób. Odnotowano także 8 zgonów z powodu alkoholowej marskości wątroby.

Picie alkoholu wpływa niekorzystnie nie tylko na zdrowie, lecz powoduje także kłopoty związane z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie. Podejmując działania zmierzające do udzielania rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, kompleksowej pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowane były założenia zapisane w trzecim celu Miejskiego Programu, polegające na **zmniejszaniu ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego.**

W minionym roku, wzorem lat poprzednich kontynuowane były spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci przebywających w Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie. W ramach cotygodniowych spotkań terapeutyczno-edukacyjnych analizowane i omawiane były zachowania i postawy zmierzające do wyjścia z nałogu, bezkonfliktowego rozwiązywania problemów rodzinnych i nabywania prawidłowych umiejętności interpersonalnych. Za swoją pracę osoba prowadząca zajęcia otrzymała wynagrodzenie w łącznej wysokości 1 980 złotych. Na przestrzeni zeszłego roku objętych pomocą opiekuńczo-wychowawczą było 30 dzieci, w tym 8 z nich uczestniczyło w zajęciach o charakterze profilaktycznym. Pomocą objętych zostało też 8 rodziców, którzy realizowali program przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy domowej.

Udzielaniem pomocy finansowej rodzinom i osobom dotkniętym problemem alkoholizmu zajmuje się na terenie miasta - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tylko z tego tytułu w 2006 roku pomoc otrzymało 567 osób, w tym 201 kobiet. Stanowili oni 10% ogółu korzystających ze świadczeń MOPS. 128 osób uzyskało pomoc z tytułu występowania przemocy domowej, z tego 38 kobiet i 54 dzieci. Z powodu narkomanii świadczenia wypłacono 16 osobom. Otrzymali oni wsparcie finansowe w łącznej wysokości 650 167 złotych. W porównaniu do 2005 roku wzrosła o 197 139 złotych, kwota przyznanych świadczeń z tytułu alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej. Wzrosła także liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu, z 511 w 2005 roku, do 567 w roku następnym.

Na wniosek Miejskiej Podkomisji przeprowadzającej rozmowy motywująco-interwencyjne z osobami nadużywającymi alkohol, pracownik socjalny Ośrodka Pomocy rozeznał - w postaci przeprowadzonego wywiadu środowiskowego - sytuację 137 rodzin,

pod kątem występującego problemu uzależnienia od alkoholu. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił 45% wzrost liczby rodzin, zdiagnozowanych w ten sposób.

W ramach wspierania stowarzyszeń i środowiskowych grup społecznego przeciwdziałania przemocy domowej, oddelegowany do Klubu Abstynenta „Znicz” pracownik Urzędu Miejskiego – Referatu Spraw Społecznych, pełnił nieodpłatne dyżury, w trakcie których udzielał wsparcia kobietom dotkniętym przemocą. Uzyskiwały one informacje o istniejących możliwościach prawno-administracyjnych oraz korzystały z pomocy terapeutycznej.

Od zeszłego roku, ten sam pracownik prowadził w Schronisku dla Bezdomnych grupę wsparcia dla uzależnionych od alkoholu mężczyzn. Spotkania miały miejsce w każdy czwartek i obejmowały przede wszystkim zagadnienia dotyczące mechanizmów uzależnień, istoty choroby alkoholowej i procesów zdrowienia. W spotkaniach uczestniczyło średnio pięciu podopiecznych Schroniska.

Realizując zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, często towarzyszącej problemowi nadużywania alkoholu, zorganizowano w minionym roku szkolenie pn. „Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym”. Adresatami szkolenia, przeprowadzonego przez wykwalifikowanego w tym względzie pracownika Referatu Spraw Społecznych było 97 nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz 25 pedagogów i nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. W ramach szkolenia: omówiono rodzaje przemocy, w tym przemoc seksualną, scharakteryzowano więzi i relacje występujące w rodzinie, przedstawiono potrzeby rozwojowe dziecka i „role” dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej, określono skutki przemocy domowej dla świadków i ofiar.

Niemal w co piątą polską rodzinę dochodzi do konfliktu z powodu nadużywania alkoholu. Komenda Główna Policji podaje, że w 2005 roku nastąpił niewielki wzrost liczby interwencji policji w sprawach przemocy w rodzinie. Policjanci przeprowadzili ponad 96 tysięcy interwencji z wykorzystaniem procedury i dokumentacji „Niebieskiej Karty” – o 4 tysiące więcej niż w roku poprzednim.

W związku z powyższym, w ubiegłym roku zorganizowane zostało dla 30 policjantów i kuratorów sądowych, dwudniowe szkolenie dotyczące procedury interwencji służb w sprawach przemocy w rodzinie. Koszt szkolenia, przeprowadzonego przez Fundację ETOH wyniósł 4 080 złotych. Uczestnicy seminarium zapoznali się z obowiązującymi w tym

zakresie regulacjami prawnymi, zasadami pierwszego kontaktu i rozmowy z ofiarą przemocy i tworzeniem interdyscyplinarnego planu pomocy rodzinie.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Będzina Nr 0151/274/2006 z dnia 16 czerwca 2006 roku powołany został Miejski Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Rodzinie. W skład Zespołu weszli przedstawiciele służb odpowiedzialnych ze niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą. Wśród nich znalazł się pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego w Będzinie, Klubu Abstynenta „Znicz” i pracownicy Referatu Spraw Społecznych. Na mocy przyjętego Regulaminu do zadań Zespołu należy:

- inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do zaniechania przemocy domowej, w tym prowadzenie wstępnych rozmów ze zgłaszającymi problem,
- koordynacja współpracy przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej oraz udzielanie wsparcia osobom będącym ofiarami przemocy domowej,
- prowadzenie dokumentacji spraw związanych z przemocą domową,
- aktualizowanie bazy danych o zasobach instytucjonalnych i ludzkich, które służą pomocą ofiarom przemocy domowej.

Mając na względzie ostatnie z zadań przypisanych Zespołowi, wykonane zostały dla wszystkich miejskich instytucji oświatowo-wychowawczych, placówek służby zdrowia, kościołów katolickich, organizacji pozarządowych i jednostek powiatowych, znajdujących się na terenie miasta, tablice adresowe o instytucjach świadczących pomoc osobom dotkniętym problemem alkoholizmu i przemocą domową. Koszt ich wykonania to 1 430 złotych.

Realizując zadanie zmierzające do zmniejszenia zaburzeń życia rodzinnego na tle dolegliwości alkoholowych, uczniowie ze wszystkich szkół brali udział w wielu festynach sportowych i imprezach rekreacyjno-profilaktycznych. Organizatorami tych przedsięwzięć były placówki oświatowe, które zwracały się do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wsparcie finansowe i zakup nagród. Łączny koszt dofinansowania wyniósł 312 złotych. Już po raz trzeci zorganizowana została miejska zabawa mikołajkowa. Wzięło w niej udział 264 dzieci, pochodzących z rodzin ubogich i dotkniętych alkoholizmem. Zostały one wytypowane przez dyrektorów szkół, a ich sytuacja rodzinna była

potwierdzana przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci miały okazję obejrzeć spektakl „Zimowa opowieść” i otrzymać paczkę ze słodyczami. Całkowity koszt imprezy wyniósł 12 272 złotych. Uczniowie z oddalonych szkół mieli zagwarantowany transport.

W ramach utrwalania prawidłowych postaw sprzyjających abstynencji, w minionym roku sfinansowano także przedsięwzięcia profilaktyczne, adresowane do wszystkich dzieci i młodzieży z terenu miasta Będzina. Jednym z nich była kampania „Nie ćpa”. Łączny koszt imprezy wraz z pokryciem kosztów transportu wyniósł 3 326 złotych.

Czwartym z przyjętych celów Miejskiego Programu było **zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego**. Konsekwencją nadużywania napojów alkoholowych jest oprócz degradacji życia rodzinnego i zawodowego także zakłócanie ładu i porządku publicznego.

Mimo zaostrzenia przepisów pijani kierowcy są nadal plagą na polskich drogach. W pierwszym półroczu 2005 roku (Świat Problemów Nr 11 z listopada 2005) śląska policja zatrzymała ponad 75% więcej nietrzeźwych kierowców niż rok wcześniej. W sumie było ich prawie 10 tysięcy. Wśród nich zdarzały się przypadki wielokrotnie przyłapanych na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości. Z danych Komendy Głównej Policji wynika, że w 2005 roku zatrzymano 85 544 nietrzeźwych kierowców.

Z informacji otrzymanych od Straży Miejskiej w Będzinie wynika, iż na przestrzeni minionego roku podjętych było 312 interwencji, związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych. To o 60% mniej niż rok wcześniej. Ma to związek z wprowadzeniem monitoringu na terenie miasta. Najwięcej interwencji było w centrum oraz na osiedlu Syberka. W związku z powyższym skierowano do Sądu Grodzkiego w Będzinie 9 wniosków o ukaranie. Podjętych zostało 350 interwencji domowych, w związku z zakłócaniem porządku, awanturami i stosowaną przemocą. W wyniku tych działań, 108 nietrzeźwych osób odwiezionych zostało do Izby Wyrzeźwień w Sosnowcu. W stosunku do 2005 roku nastąpił wzrost liczby interwencji, z 238 do 350 w roku 2006. W sumie do Izby Wyrzeźwień odwiezionych zostało przez Straż Miejską 429 osób tj. o 120 osób więcej niż rok wcześniej.

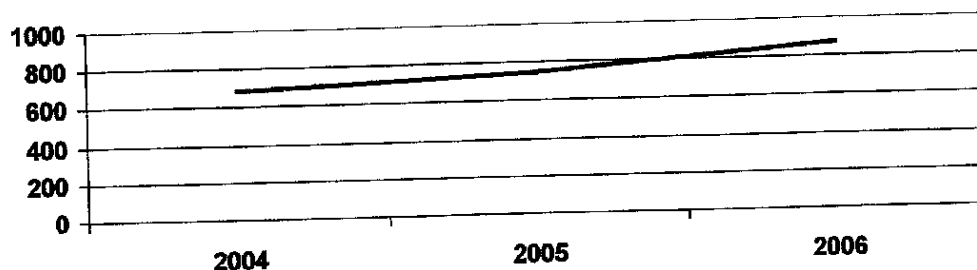
W ubiegłym roku w sosnowieckiej Izbie Wyrzeźwień przebywało ogółem 981 mieszkańców Będzina, w tym 88 kobiet i 21 nieletnich. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się coraz większą liczbę osób umieszczanych w Izbie Wyrzeźwień.

Prezentuje to poniższa tabela:

Liczba osób umieszczanych w Izbie Wyrzeźwień			
	2004	2005	2006
mężczyźni	686	745	872
kobiety	45	39	88
nieletni	6	12	21
ogółem	737	796	981

źródło: Izba Wyrzeźwień w Sosnowcu

Liczba osób umieszczanych w Izbie Wyrzeźwień

Rośnie udział nieletnich wśród pacjentów Izby, od 0,8% w 2004 do 2,1% w 2006 roku. Mężczyźni stanowią zdecydowaną większość przywiezionych, chociaż widoczny jest coraz większy odsetek kobiet. Tylko w ciągu ostatniego roku ich liczba wzrosła o 49 osób.

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Będzinie wynika, że w 2006 roku dokonano ogółem 338 wykroczeń, w tym 228 popełnionych przez osoby nietrzeźwe. Podjęto 213 interwencji dotyczących występowania przemocy domowej i wszczęto 179 postępowań związanych z „Niebieską Kartą”. Zatrzymano łącznie 470 osób nietrzeźwych.

W porównaniu do 2005 roku nastąpił 13% wzrost liczby wykroczeń popełnianych przez osoby nietrzeźwe. Wzrosła liczba zakładanych „Niebieskich Kart”, w 2005 roku było ich 148, a w 2006 - 179. O 20% wzrosła także liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych.

Realizując działania zmierzające do zmniejszania udziału nietrzeźwych osób w zakłócaniu porządku publicznego, kontynuowana była współpraca z Policją oraz Strażą Miejską. W minionym roku skontrolowano 33 punkty sprzedające napoje alkoholowe. Sprawdzano przede wszystkim przestrzeganie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie bezwzględnego zakazu sprzedawania alkoholu nieletnim i nietrzeźwym. W stosunku do roku 2005 zachowana została liczba skontrolowanych placówek przez Straż Miejską. Z uwagi na zakończenie kampanii „Alkohol nieletnim dostęp wzbroniony”, nie miały miejsca kontrole przeprowadzane przez harcerzy.

W minionym roku dofinansowano kwotą 587 złotych akcję adresowaną do przedszkolaków pn. „Bezpieczne przedszkole”. Podczas imprezy, w której uczestniczyli także policjanci i strażacy przeprowadzono konkurs wiedzy na temat zasad bezpiecznego zachowania się i przestrzegania przepisów ruchu drogowego.

W Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok znalazł się cel mówiący o **zmniejszaniu rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym**. W ramach tego działania przeprowadzone zostało ze sprzedawcami napojów alkoholowych spotkanie, podczas którego pouczeni zostali o przestrzeganiu zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przypomniano też właścicielom punktów o przepisie zabraniającym picia alkoholu na terenie sklepów i w jego najbliższej okolicy.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Będzinie wynika, że w 2006 roku podjętych zostało 20 interwencji związanych z nielegalnym handlem napojami alkoholowymi. Wykryto 2 nielegalne rozlewnie alkoholu.

Na przestrzeni ubiegłego roku Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach nie stwierdził na terenie miasta naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty gospodarcze prowadzące detaliczną sprzedaż wyrobów alkoholowych.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami punktów wydano jedną decyzję o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przyczyną cofnięcia było handlowanie napojami alkoholowymi bez wymaganego zezwolenia oraz wprowadzenie do

sprzedaży alkoholu z nielegalnego źródła – bez znaków akcyzy. Nie wydano żadnego wyroku sądowego związanego z nielegalną reklamą napojów alkoholowych.

Podjmując działalność profilaktyczno-informacyjną, w Miejskim Programie na 2006 rok wskazano na konieczność prowadzenia **edukacji publicznej i kształtowania opinii publicznej w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków**. W związku z powyższym nawiązano współpracę z lokalnymi gazetami i mediami, informującymi o podejmowanych w mieście przedsięwzięciach.

W minionym roku ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi pokryty został w wysokości 37 210 złotych, koszt przeprowadzenia diagnozy problemów społecznych dla miasta Będzina. Diagnozę opracowała, wyłoniona w formie przetargu Agencja Informacyjno-Badawcza PASAD. Diagnoza, będąc integralną częścią strategii społecznej, przedstawiła rzeczywistą ocenę występujących w gminie zjawisk społecznych, w tym problemu uzależnienia od alkoholu. Według wyników badań empirycznych, losowej grupy 418 dorosłych respondentów, alkoholizm uznany został za najważniejszy problem społeczny w naszym mieście.

10 kwietnia ubiegłego roku, w ramach Ogólnopolskiego Dnia Trzeźwości, zorganizowana została, przy współpracy z Klubem Abstynenta „Znicz”- akcja „Żyj trzeźwo”. Celem akcji było: poszerzanie świadomości społecznej na temat uzależnienia od alkoholu i sposobów radzenia sobie z nim, dostarczenie osobom uzależnionym i współuzależnionym informacji o instytucjach powołanych do świadczenia pomocy, zbudowanie społecznej i instytucjonalnej koalicji w mieście na rzecz trzeźwości i doskonalenie jakości współpracy instytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i jego skutkom. Honorowy patronat nad akcją objęło Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Koszt przeprowadzenia akcji wyniósł 496 złotych.

W 2006 roku przeszkolono w sumie 155 osób, przedstawicieli różnych zawodów, w tym, w zdecydowanej większości pedagogów szkolnych, policjantów i kuratorów sądowych. Uczestniczyli oni w warsztatach i konferencjach poświęconych profilaktyce uzależnień i rozwiązywaniu problemów związanych z alkoholizmem i przemocą domową. W związku ze szkoleniami na pokrycie kosztów przejazdu wydatkowano kwotę 392 złotych. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła liczba osób, biorących udział w szkoleniach, z 73 osób w 2005 roku do 155 w 2006.

Podsumowując, na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok przeznaczono ogółem kwotę 701 820 złotych.

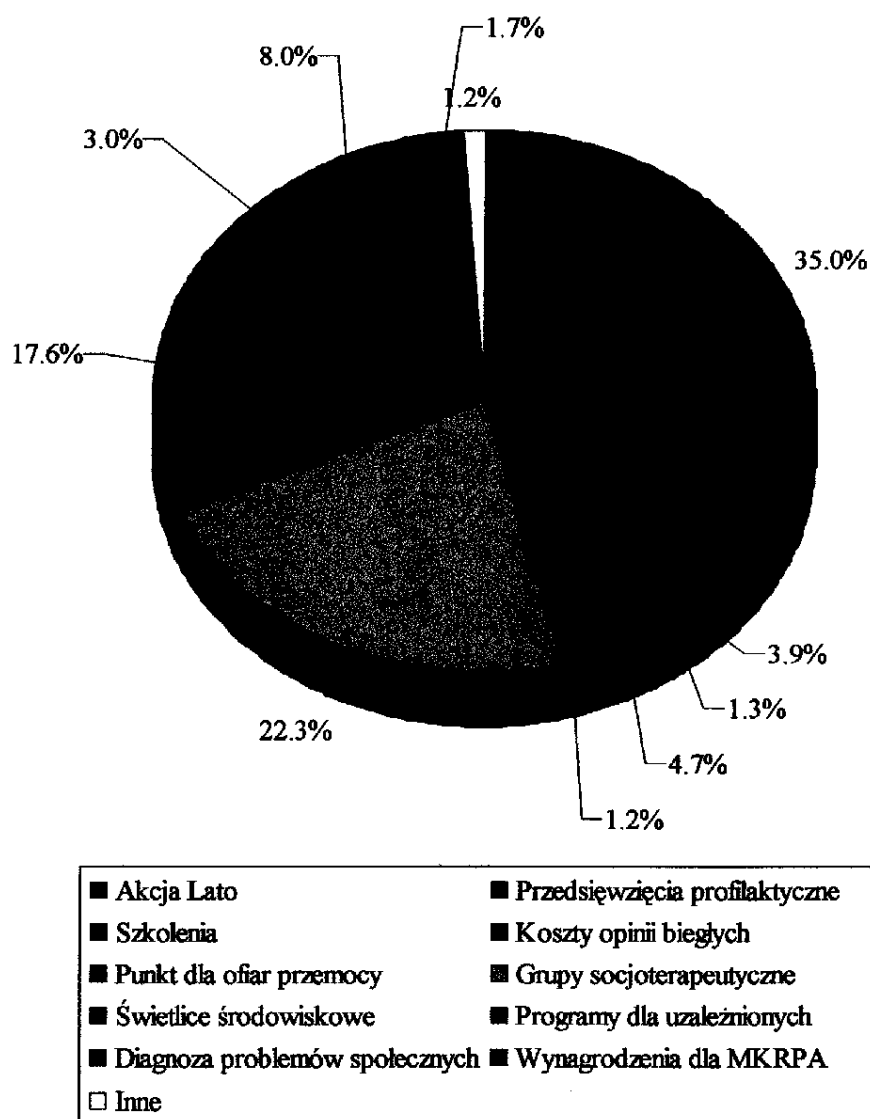
Dysponentami środków w wysokości 466 820 złotych był Wydział Spraw Obywatelskich, pozostałą kwotą 235 00 złotych zarządzał Wydział Inżynierii Miejskiej i Ochrony Środowiska.

Na przestrzeni 2006 roku na zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydano 695 258 złotych, co stanowi 99% ogółu środków. Z tego 33% przeznaczonych zostało na budowę boiska sportowego przy Miejskim Zespole Szkół nr 3. Spośród środków będących w dyspozycji Wydziału Spraw Obywatelskich, największy odsetek wydatków poniesiony został na funkcjonowanie grup i świetlic socjoterapeutycznych. Na ten cel wydatkowano łącznie 185 065 złote, w tym na samo wynagrodzenie dla osób prowadzących zajęcia 122 380 złotych.

Drugim, pod względem wielkości środków przedsięwzięciem był wyjazd dzieci – pochodzących ze środowisk dotkniętych alkoholizmem na letnie kolonie socjoterapeutyczne. Łączny koszt tego zadania wyniósł 162 061 złotych.

Szczegółowy podział środków prezentuje poniższy diagram:

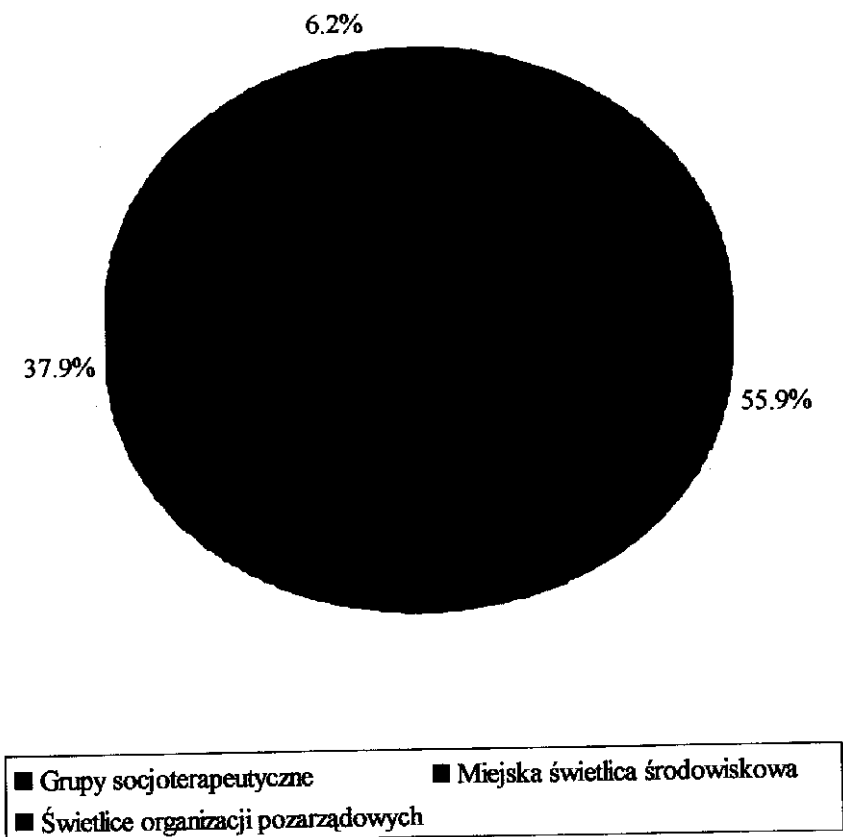
Podział środków według zadań

Z wydatków poniesionych na zajęcia socjoterapeutyczne, najwięcej, bo 56% otrzymały grupy socjoterapeutyczne działające w szkołach. Najmniej kosztowały zajęcia w świetlicach

środowiskowych, prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Przedstawia to poniższy diagram.

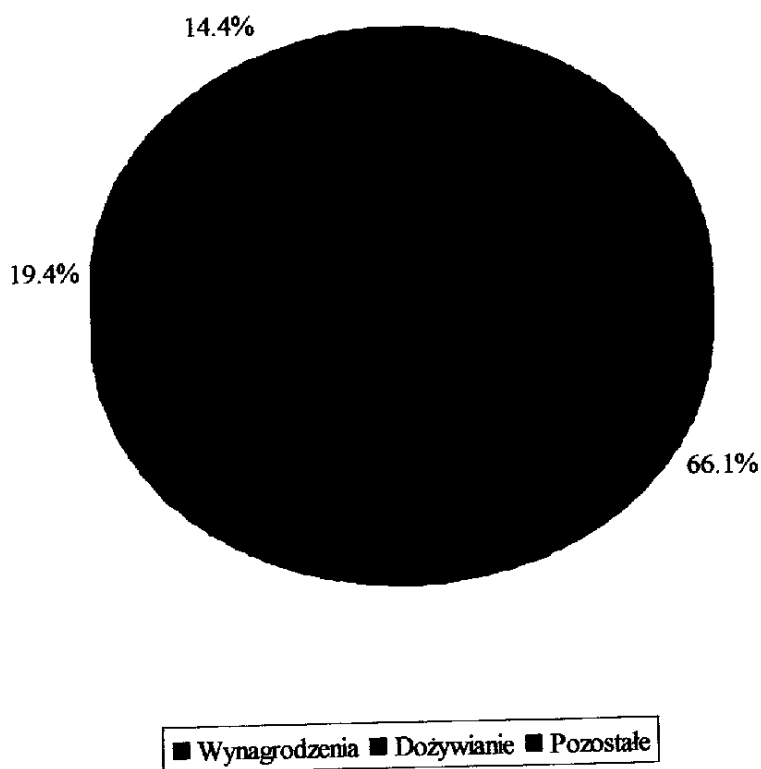
Zajęcia socjoterapeutyczne

Kolejny wykres prezentuje rodzaje wydatków na zajęcia socjoterapeutyczne, prowadzone w ramach szkolnych grup socjoterapeutycznych, Miejskiej Świetlicy Środowiskowej i w świetlicach stowarzyszeń pozarządowych.

Największy koszt stanowią wynagrodzenia dla osób prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne, to 66,1% ogółu wydanych na ten cel środków.

Rodzaje wydatków na zajęcia socjoterapeutyczne

W wyniku zrealizowanych zadań, ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2006 rok odnotowano między innymi:

- wzrost liczby osób zobowiązanych przez Sąd do leczenia odwykowego,
- wzrost liczby osób podejmujących leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym, przy jednoczesnym spadku liczby osób leczących się ambulatoryjnie,
- uruchomienie nowej grupy socjoterapeutycznej i zwiększenie liczby dzieci objętych socjoterapią,
- zwiększenie dostępności i zakresu udzielanej pomocy ofiarom przemocy, poprzez uruchomienie drugiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego i zatrudnienie oprócz prawnika także psychologa,

- powołanie Miejskiego Interdyscyplinarnego Zespołu Do Spraw Przemocy Domowej,
- uruchomienie grupy wsparcia dla podopiecznych Schroniska dla Bezdomnych,
- wzrost liczby osób przeszkolonych pod kątem profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem i przemocą domową, w tym policjantów i kuratorów sądowych,
- zwiększenie dostępności do boisk sportowych, poprzez oddanie kompleksu przy Miejskim Zespole Szkół Nr 3,
- stworzenie sieci punktów z informacjami teleadresowymi o placówkach świadczących pomoc na terenie gminy, w zakresie alkoholizmu i przemocy domowej.

NACZELNIK
Wydziału Spraw Obywatelskich

mgr Zofia Masztalerek

opracowała:

Joanna Gronczewska

Kierownik

Referatu Spraw Społecznych

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Będzinie

mgr Waldemar Szydło